

Luftfoto af skolen efter de første hundrede år. Til venstre i billedet ses De Døckerske Barakker og i midten gymnastikhuset fra 1859.

Hidtil havde Institutet på Kastelsvej været enerådende på undervisningsområdet, men fik nu konkurrence fra Johan Kellers Døvstummeskole, grundet på Talemotoden, (1856) og af Det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia, (1881). Men det kniber fortsat med pladsen, og igen overvejer man både udvidelse og udflytning, blandt andet til Hellerup, Bryggervangen eller Gentofte.

Resultatet blev dog en tilbygning til den gule bygning i 1912. Selvom elevtallet nu ikke var så stort, kneb det med pladsen, men det kunne kun blive til en opstilling af 3 barakker fra Horserødlejren. Her blev der indrettet bibliotek og sygeafdeling.

Fortsat pladsmangel skaber nye planer, f.eks. udflytning til Bernstorff Slot. Også nedrivning af den gamle skole og bygning af en ny på samme sted diskuteres, men man tør ikke, da man frygter at Blindeinstitutet, der også lider af pladsmangel, vil snuppe grunden.

Anden Verdenskrig sætter en stopper for videre planer, men ikke så snart er krigen forbi, før diskussionen blusser op påny.

Udflytning af elever til elevhjem hjælper kun lidt, men endelig i starten af 1960'erne lysner det.

Med den nye bygning fra 1968 fik skolen for første gang egentlige faglokaler og en stor gymnastiksal, der også kan anvendes som teatersal. I 2001-2002 fik bygningen endnu en etage.

I 1968 indvies den hvide bygning, som giver lærere og 75 elever meget fine faciliteter, men efter sammenlægningen af 3 københavnske døveskoler i 1986 er elevtallet igen stigende til 160, og med nye krav til undervisningen aktualiseres igen en udvidelse, hvilket sker i 2001-2002.

I april 2007 har skolen 101 elever. Nedgangen skyldes det stigende antal elever, der CI-implanteres og optages i anden skoleform.

Litteratur: Det kgl. Døvstumme-Institut i København 1807-1907. 1907 & Døveundervisning i Danmark 1807-1982. 1983.

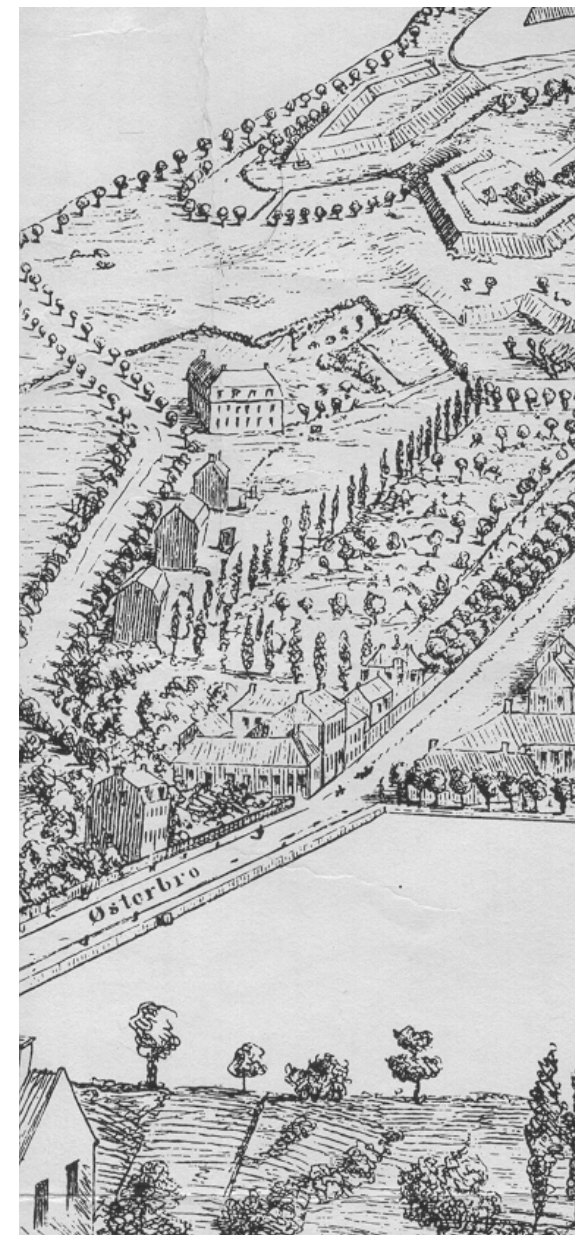
Udgivet af Døvehistorisk Selskab

April 2007/jwr

I 2006 indviedes en ny rytmiksal, der har vist sig anvendelig til mange formål.

Det kgl. Døvstumme-Institut i København

Skolen på Kastelsvej

I flere år efter koleraepidemien i 1853 måtte lærere og elever hente vand ved brønden på Lille Triangel.

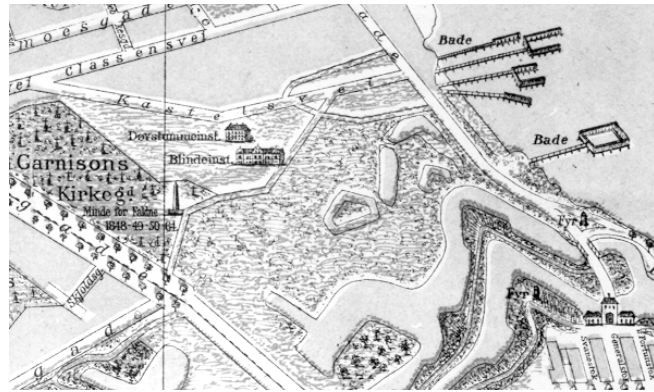
Døveundervisningen i Danmark blev grundlagt i 1807 og stifteren, lægen Peter Atke Castberg, lejede et hus i Sølvgade lige overfor Kongens Have. Beliggenheden var virkelig fin, men snart blev pladsen for trang for et stigende antal elever. Dette skyldtes ikke mindst loven af 1817, som beordrede undervisning af alle landets døve børn.

Samtidig kunne Castberg ikke styre Institutets økonomi, huset forfaldt, og man skulle flytte.

(I begyndelsen af 1930'erne blev huset i Sølvgade revet ned. Et gavlmaleri af Sten Lykke Madsen blev opsat i 1993 til minde om den første døveskole).

En direktion overtog styringen af Institutet og den fandt et hus i Stormgade, som efter direktionens mening havde lyse rummelige værelser og en god beliggenhed.

Det varede dog ikke længe før forholdene også her blev helt forfærdelige. Det blev derfor pålagt alle lærere at lede efter velegnede lokaler på Vesterbro, Christianshavn og Østerbro, blandt andet kom præsteboligen til Den tyske Kirke på Christianshavn på tale.

Glaciet som det så ud efter at Blindeinstituttet var blevet opført og frem til Frihavnens bygning. Skolen havde sit eget badehus.

Det blev Hærens ingeniørkorps' chef, Major Prangen, der gjorde direktionen opmærksom på Glaciet på Østerbro lige uden for Kastellets volde og Østerport.

Endnu var voldene omkring København ikke opgivet af hæren, og det havde derfor ikke hidtil været tilladt at bygge murstenshuse lige uden for voldene. Denne tilladelse blev givet, men bygningen blev anset for strategisk vigtig, derfor fik den formen med den stumpe vinkel.

I sommeren 1839 kunne man forlade Stormgade. (I begyndelsen af 1930'erne blev også dette hus i Stormgade revet ned, for at gøre plads til Nationalmuseets udvidelse).

Den 2. september 1839 kunne Det kgl. Døvstummeinstitut med 88 elever tage sin nye skolebygning på Kastelsvej (Citadelsvej) i brug.

Ud på efteråret blev der tillige anlagt en have, blandt andet blev det Akacietræ, som stadig står midt i forstanderens have, plantet dette år.

Den høj, man i dag ser i den nederste del af haven, er jord fra kælderudgravningen til den gule bygning.

Den gule skolebygning umiddelbart efter den sidste udvidelse i 1912.

Der kan blive brug for fantasien, når vi i dag skal forestille os et hus næsten uden lys, varme og vand, men sådan var det på skolen i 1839. Beskedent lys, tællelys, og fra 1845 olielamper, der umuliggjorde lektielæsning om morgenen og aftenen i vintermånederne. Der var kun kakkellovne i de vigtigste rum, retirader (lokummer) i gården, og vandet måtte man i en årrække hente i en brønd på Lille Triangel, da vandet i skolens egen brønd var forurenset.

Vand blev først indlagt i 1858, der kom wc i 1902, elektricitet i 1912 og centralvarme i 1934.

Institutets beliggenhed var fin, og der var ikke langt ned til stranden, hvor Institutet i begyndelsen havde eget badehus.

Forstanderen, de fleste lærere og andre medarbejdere på skolen og naturligvis alle elever boede fast på skolen.

Elevtallet steg fortsat, og allerede i 1859 måtte man udvide den ene fløj, der hvor nu spisesalen er beliggende. Samtidig blev der bygget et nyt gymnastikhus.